

Богдан Миколайович Андрушків
заслужений діяч науки і техніки України
д-р екон. наук, професор
ORCID 0000-0003-4897-5539
e-mail: andrushkiv.bohdan@gmail.com,

Наталія Богданівна Кирич
д-р екон. наук, професор
ORCID 0000-0001-7728-9787
e-mail: nkuruch@gmail.com,

Ольга Богданівна Погайдак
д-р екон. наук, с.н.с.
ORCID 0000-0002-4070-6863
e-mail: pog.ola77@gmail.com,

Роман Петрович Шерстюк
д-р екон. наук, доц.
ORCID 0000-0001-6253-9421
e-mail: romsher85@gmail.com,

Остап Богданович Бойко
канд. екон. наук, докторант
ORCID 0000-0002-2327-5942
e-mail: Ostapboyko@gmail.com,

Назар Андрійович Боярчук
здобувач
e-mail: nazarb1991@gmail.com,

Ольга Іванівна Гагалюк
ORCID 0009-0003-4940-9720
e-mail: gagaliuk.olya@gmail.com,

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСКОНАЛІСТЬ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРСОНАЛУ МОЖУТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇЇ ПРАВДИВІСТЬ

(СОЦІО-ГУМАНІТАРНІ ПРОЕКЦІЇ НА ВІЙНУ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИМИ СИСТЕМАМИ В УКРАЇНІ)¹

Постановка проблеми. Справді, сучасні інформаційні технології, телекомунікації в умовах війни є засобами маніпулювання, інструментом гібридної війни і ще багато чим. Власне через Інтернет ми маємо можливість поповнювати своє життя необхідною інформацією. При потребі, обмінятися словесною поштою. Отримати відомості що твориться у світі.

З виступу на засіданні круглого столу: «Хто заробляє на війні?», Академії соціального управління: важко повірити в те, що твориться в інформаційному просторі України. Інтернет є нагромаджувачем з якого підготовуються праведники і грішники. На даний час, Він є засобом заробітку, пристроєм дезінформації своїх і противника. Хоч з другого боку, ноутбуки, звичайні мобільні

телефони, смартфони є бібліотекою, інструментом машинопису, обліку, предметами розваг, розпусу і т.д., і т.п. Тим часом ніхто, крім споживачів, не хоче порядку у цій сфері. Де істина, а де брехня? Де щирість, а де лицемірство? Можна збожеволити. Хто і коли наведе порядок у цій сфері суспільного життя? Хто міг про таке подумати декілька десятків років тому.

Наявність не добropорядних повідомлень, вульгаризми, фейки, маніпуляції інформацією у політиці, громадському житті, логістиці, маркетингу, бізнесі суттєво впливають на якість суспільного життя, стан психологічної атмосфери. Ці та інші обставини обумовлюють актуальність та своєчасність вирішення проблематики удосконалення сучасних інформаційних

¹ Девіз засідання: «Досконалість телекомунікаційних систем, об'єктивна інформація можуть в значній мірі забезпечити ефективність пошуку, правду і результативність трансформаційної держави, реформаційної економіки!» Ці та інші обставини обумовлюють формулювання мети та завдань дослідження.

технологій, засобів телекомунікації в умовах війни та повоєнний період.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями проблем удосконалення державного управління в умовах перманентного реформування пост-тоталітарного суспільства у своїх працях займалися, як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Зокрема, тематиці управління присвятили свої наукові праці такі вчені як: О. Акименко, О. Апостолок, І. Бинько, С. Біла, О. Бала, О. Білорус, М. Бутко, М. Дмитренко, В. Зеліч, І. Курас, В. Козлов, Н. Поліщук, С. Пирожков, М. Розумний, М. Стельмахович, Є. Савельєв, В. Семененко, Д. Стеченко, О. Тарасова, Д. Тхоржевський, Т. Чернишова, Ю. Шайгородський, В. Шлемко [1-7]. Що стосується його ефективності, то цією темою захоплюються в більшій мірі політологи, політтехнологи, журналісти та експерти-аналітики, серед них: О. Теплюк, О. Вербицький, М. Джигун, Є. Магда, М. Мельник, А. Малкіна, Д. Богатирьов, В. Клочок ін. [1-15]. Не дивлячись на те, що проблематика удосконалення сучасних інформаційних технологій, засобів телекомунікації в умовах війни та повоєнний період сьогодні є на устах політиків, громадських діячів, науковців, ця проблематика розглядається без особливого ентузіазму. Багато фахівців серед яких П. П. Воробієнко, Н. Горбань, С. О. Довгий, О. Я. Савченко, М. Ю. Карпенко, О. Я. Мишишин, В. Б. Уфімцева, сходяться в думці, що ефективність державного управління у цій специфічній царині є комплексною проблемою, яка повинна об'єднувати не лише, науковців, політиків, а і громадськість, особливо в визначенні та реалізації його векторів, як тактичного, так і стратегічного характеру за рахунок посилення відповідальності, за якість інформаційного та телекомунікативного забезпечення споживачів, волі керівництва, суб'єктів управління з громадською думкою. Тим часом, власне проблематика удосконалення сучасних інформаційних технологій, засобів телекомунікації в умовах війни та повоєнний період, виявлення найважливіших згадуваних викликів суспільства, причин їх виникнення, розробка організаційно-економічних механізмів, засобів і методів попередження зловживань в цьому процесі, згідно з принципами відповідальності залишилися за полем зору вітчизняних науковців і на даний час стали предметом дискусій серед політиків, громадських діячів та публіцистів.

Метою статті є необхідність підняти проблеми удосконалення державного управління інформаційно-телекомунікаційної системи, та посилення відповідальності персоналу, які можуть забезпечити об'єктивність інформації та її правдивість. Організаційно звернути увагу на вузлові моменти маніпулювання інформацією та використання телекомунікаційних систем у державі з метою дезінформації, поширення фейків, вульгарщини та, цілеспрямованого їх використання для наживи, шантажування і т.п.

Виклад основних положень статті. Справді, в умовах війни, перехід суспільства до постіндустріальної епохи з науко місткими технологіями спирається на ефективне використання інформаційних ресурсів, що обумовлює підвищення вимог до якості роботи виробничого персоналу та рівня їх кваліфікації. Сучасні управлінські, виробничі й сервісні технології, виробництво продукції, робіт та послуг, немислимі без використання інформаційних технологій, що забезпечують інформаційне обслуговування управлінських, ви-

робничих, постачальницьких, торговельних, збутових і інших функціональних підрозділів, не лише органів влади, а і безпосередньо підприємств. Досконалі інформаційні технології дають можливість ефективно і раціонально розпоряджатися засобами та всіма видами ресурсів підприємств, установ та організацій, здійснювати координацію їх діяльності. Своєчасна інформація активізує думку і дозволяє концентрувати відповідні ресурси для реалізації головних, обґрунтованих завдань. Крім того, широко доступні інформаційні системи розширюють не лише управлінські можливості, а і кругозір пересічних громадян, викликають той чи інший емоційний стан, професійні можливості фахівців і дозволяють здійснювати діяльність господарюючого суб'єкту більш раціонально, цілеспрямовано, а отже, більш ефективно. Це можна простежити за наступними прикладами безоглядного використання телекомунікаційними засобами доступної в соціумі інформації.

Отримана через Інтернет «Інфа» (так сьогодні модно говорити), викликає в споживача інформації полярні відчуття і судження. Наприклад, повідомлення про феномен будівництва Панамського каналу навяла авторам статті проєкції на безглуздя сучасної війни в Україні. Там і тут колосальні витрати, тут і там багаточисельні жертви. Лише з однією різницею. Завдяки Панамському каналу морський шлях із Нью-Йорка до Сан-Франциско скоротився з 22,5 тис. км до 9,5 тис. км. Каналом користується цілий світ.

В свою чергу, воєнні дії в Україні не дали, не принесли, ніякої користі ні росії, ні Україні, та власне завдяки Інтернету «взбудоражили» цілий світ і викликали масштабне кровопролиття.

Авторам представилося доцільним продовжити згадану лінію досліджень використавши соціологічні та публіцистичні підходи.

Публіцистичний відступ. *Після другої світової війни можливо людству був потрібен холодний душ. Він відбувся і висипався свинцем на наші гарячі голови і відповідно на голови росіян прискорюючи наближення третьої світової війни. Європейська співдружність, США, Туреччина, інші держави ніби хочуть її попередити, жертвують великі кошти, пересилають дорожезну зброю і засоби, все йде на заспокоєння агресора, все згорає в горнилі війни, а він хоч би що. Затремтіла економіка світу, а росії, висловлюючись словами українців, хоч кіл на голові теши. На не досліджених територіях ще нафти, газу, лісу, багато. Дуже жаль, не багато «олії в головешках» російських вбивць.*

До речі, в амбітних головах маючих, багатих людей завжди виникають різні бізнесові проєкти, експериментальні дослідження, випробування ін.

Ілон Рів Маск – інженер, підприємець, винахідник, інвестор, мільярдер. Засновник компанії «SpaceX», «PayPal», Neuralink і The Boring Company, головний дизайнер, генеральний директор і голова ради директорів «Tesla Inc.», що керує заводом Tesla, організував туристичні космічні польоти і багато заробляє на цьому, а зараз роздумує над колонізацією планети Марс! Інші вчені думають над проблемами удосконалення телекомунікацій, як керувати гравітацією ін. Тим часом ще інший, маємо на увазі росію, не вмючи ефективно розпоряджатись наявними колосальними ресурсами в т.ч. інформаційними, вирішив воєнним способом ще прибавити собі ресурсів і української беззахисної території, а якщо не вдалося, то

зруйнувати і загубити усе. Це підтверджує інформація про сьогоднішні дії ворога в Україні та інших частинах земної кулі, де вони брали участь у воєнних діях.

Не літературний виступ учасника засідання круглого столу: *Уявімо собі росію, як бочку меду. Знайшовся такий, що виліз на цю бочку, присів і додав до неї, об'язково висловлюючись, — ложку дьогтю. Висновки за цим вчинком, не цілим народом, — цілим світом робимо самі вже дев'ять років.*

Народна мудрість (лемки) кажуть: все крутиться, все вертиться, — ніц на місці не стоїть.

Однак повернемося ще раз до питання з якого починали розмову. Будівництво Панамського каналу колись було одним із найбільших і надскладних будівельних проєктів, здійснених людством — восьме чудо світу. Панамський канал здійснив неопіненний вплив на розвиток судноплавства і економіки в Західній півкулі і на всій Землі в цілому, що зумовило його надзвичайно високе геополітичне значення.

Час будівництва був сповнений драматизму. Будівництво то активувалося, то пригасало. На фоні будов розквітав аферизм, злочинство, реалізувалися певні геополітичні задуми і т.п. Період між 1904-м та 1913-м роках на будівництві каналу працювали п'ятдесят шість тисяч людей. Кожен десятий з них там загинув! Людей-будівельників закопували на обочинах каналу. Ми розуміємо, ставилась супер континентальна мета в процесі якої завжди були, є і будуть свідомі чи не свідомі втрати, помилки і зловживання, руйнації і катастрофи. Результати виправдовують втрати і жертви.

Задля справедливості, росія-спадкоємиця СРСР, теж має приклади гігантських будов, та найефективніше в них, все таки, вдаються руйнації, пияцтво, злочинство, насильство.

Довідково: *Візьмемо Біломорканал, до 1961 року називався Біломорсько-Балтійський канал імені Сталіна — канал, що з'єднує Біле море з Онезьким озером і має вихід у Балтійське море, і до Волго-Балтійського водосховища. Побудований між 1931 та 1933 роками в рекордно короткий термін. Був відкритий 2 серпня 1933 року. Будівництво велося силами ув'язнених Белбалтлага. Це була одна із будов першої п'ятирічки і перше в СРСР повністю табірне будівництво, яке вважалося гордістю першої п'ятирічки (1928-1932 роки). Загальна довжина каналу — 227 кілометрів. Має 19 шлюзів.*

Безбожна росія, її церква того часу, як і сьогодні, не реагували на засоби досягнення мети. В свою чергу Вселенська церква тоді, теж не схвалювала проєкту будови Панамського каналу, але сьогодні всі користуються результатами реалізації божевільних проєктів. Та мало хто, крім росії, можуть собі уявити руйнацію як мету? Чи як акт помсти за своє божевілля. Чим пояснити її безчинства в нашій державі. Маючи аналогічний досвід, нині вони зруйнували всю інфраструктуру на окупованій території, греблю, так званого Каховського моря. Методично і безвідповідально бомблять ракетами житлові масиви. Наслідки будемо спостерігати довгі роки так, як спостерігаємо наслідки Чорнобильської АЕС і багато інших діянь сатани, інакше не скажеш. Інформація про злочини росіян має місце в Інтернеті. Тим часом їй не вірять у росії, але це бачить цілий світ і крім глибокої стурбованості та мізерної допомоги у відчайдушній боротьбі нічого не маємо.

З виступу учасників засідання дискусійного клубу: *Середньовіччя давно минуло. На горизонті зійшло лагідне сонце третього тисячоліття. Дуже жаль, що з мовчазної згоди вищезгаданих світлич осіб світу, всупереч взятим зобов'язанням про Мир в Україні, за переконанням учасників дискусійного клубу, рашисти спочатку гібридними засобами, а потім і повномасштабним вторгненням, вирішили «окрасити» Його кров'ю українців. «Не получилось!». За допомогою Європейських партнерів, українцям вдалося трохи відновити сили та заставити самих росіян «вмитись» кров'ю.*

Орієнтовно, так чи інакше війною зайняті в Україні не менше 1.5 млн. людей., не менше людей задіяно у війні з другої сторони., 8.0 млн. українців вийшли за кордон. Про загиблих згадувати не хочеться. Уявімо собі, що всі ці люди працювали б на створення. Якщо б усі ці ресурси, усі зусилля скерувати на озеленення пустелі, — земля б помолоділа. Як би змінилась сама росія якби ці ресурси і зусилля були скеровані не на руйнації, а на освоєння неозорої тайги, благоустрій населених пунктів, будівництво доріг, газифікацію, розвиток цивілізованої інфраструктури і т.п. Скільки горить доброї і злої енергії з вини росіян, а світочі і праведники продовжують милуватися нею і не поспішають її гасити.

Папа Римський Франциск у відеозверненні до російської молоді, яка у результаті інформаційних та інших спотворень, залишається не об'єктивною, 25 серпня заявив: «Ви — нащадки великої Росії: великої Росії святих, правителів, великої Росії Петра I, Катерини II, тієї імперії — великої, освіченої країни великої культури та великої людяності. Ніколи не відмовляйтеся від цієї спадщини». Знав би він, що приводить у приклад нищителів гуманізму, — садистів а, не великих гуманістів. Завдячуючи Інтернету осудна реакція України була миттєвою. Та Святе письмо каже: «На все воля Божа». За ради справедливості треба сказати, що єпископи Української, зокрема греко-католицької церкви зустрілися 6 вересня з Папою Римським Франциском. На зустрічі вони «висловили біль, страждання та деякі розчарування українського народу». Про це повідомляють на сайті УГКЦ. Раніше на цю заяву відреагували й в українському МЗС. Відбулося усвідомлення випадку. Українці, які «засвітилися» у світі, як лідери у спорті, культурі, науці навіть у війнах шляхетністю і благородством, не удостоїлися доброго слова від світочів правди і добра, хоч нас у боротьбі з рашистами підтримує майже цілий світ?

Знову про «мирні» досягнення. Пригадаймо будівництво Ладозького каналу, теж було техніко-економічною необхідністю XVIII століття, адже плавання тогочасними вітрильними чи весляними кораблями одним із найбільших озер Європи було достатньо ризикованим. Будівництво Санкт-Петербурга, після 1710 року отримало додатковий імпульс, а транспортна інфраструктура північно-західної частини Московської держави залишалась такою ж примітивною, якою вона була й за сто років до того, після закінчення «Смутного часу».

Мова йде про осінь 1723 року! У царя «гуманітарія» Петра I були «під рукою» необмежені людські ресурси. Оскільки будівництво каналу розпочалося у 1720 році, українських козаків почали масово залучати до нього з 1721 року. Два роки підряд від гетьмана І. Скоропадського вимагалось висилати на будів-

ництво каналу по десять тисяч козаків, не рахуючи допоміжного персоналу: візники, кухарі, тощо, з яких мало хто повертався додому. У 1723 році квоту дещо зменшили. Така ситуація виникла не тому, що стало менше роботи на каналі чи цар Петро вирішив пожаліти козаків, а внаслідок того, що з 1722 року Російська імперія вв'язалась у нову мілітарну авантюру – завоювання шляху до Індії.

З виступу учасника засідання дискусійного клубу: *в бетоні Дніпровської ГЕС ім. В. І. Леніна, теж покладено не мало тїл, не лише «політично не угодних» українських «будівельників», які як діти захоплюються енергетичними та іншими ідеям і згорають в божевільному полум'ї їх енергії. Крім цього, внаслідок підйому води після спорудження ереблі було затоплено більше п'ятдесяти населених пунктів 18 серпня 1941 року, о 20:15 год., після отримання інформації про прорив німецьких військ в районі Запоріжжя ереблю Дніпро ГЕС було безоглядно підірвано працівниками НКВС. Після війни була нова робота.*

Візьмемо інший, більш свіжий приклад: Байкало-Амурська магістраль (БАМ) — залізниця в азійській частині росії. Довжина 4234 км (траса від Усть-Кута над р. Леною до Комсомольська-на-Амурі). Основна частина шляху збудована у 1974–1984 роках. Існує три відгалуження до Транссибірської залізниці. На даний час, окремі її ділянки, черговий раз, позаростали кущами деревами і роками не використовуються.

Залізниця перетинає одинадцять великих річок, сім гірських хребтів. Залізниця проходить крізь вісім тунелів, з поміж них найдовший у росії — Північно-муйський тунель. Побудовано 2230 великих і малих мостів. Магістраль проходить більш, ніж через двісті залізничних станцій і роз'їздів, через понад шістьдесят міст і селищ. Героїзм росії реалізовувався усім СРСР, а найбільше українцями, як і освоєння цілини в Казахстані, заспокоєння акцій протестів в Угорщині, Чехословаччині, Афганістані, Африці ін.

Росії легко вирішувати свої проблеми чужими руками, використавши як інструмент, пропаганду агресивних дій своїх сусідів, НАТО, США, український націоналізм ін.

З виступу учасника засідання дискусійного клубу: *В радянській системі був такий крилатий вислів: «Чужого болю не буває». Чужий біль для твердошкірих росіян справді не відчутний.*

Про дії росії в Україні, з глибокою стурбованістю, висловлюються світлі постаті світу, при тому не лише лідери Вселенської церкви, а і Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш. Він вкотре наголошує на необхідності реформування багатосторонніх інституцій, створених після Другої світової війни. Кажуть, за Інтернет виданнями, що ця поважна особа керуючись прагненням Миру ніби висловився про те, щоб українці віддали частину Донецької та Луганської областей для з'єднання суходолом росії з Кримом і на цьому був би кінець війни? Вони бідолашні не знають, що росія століттями не лише виснажувала Українські людські ресурси, вже «схавала» немало наших прикордонних територій, і не подавилась і не наситилась. Чи не пора їх активніше, не лише українцями, а світом підготовувати свинцем? Світ «осторожнічає». В Інтернеті пишуть і кажуть, що це через те, що вона десь колись і ділиться нагробованим. Наприклад, підготовує ООН своїми внесками і маніпулює цією міжнародною структурою. Провідні політики росії ховають

нагробовані гроші теж за кордоном. Для підкупу керівників, політиків, духовенства і масовиків, вони, як розпусна, гола жінка, завжди мають що дати: газ вугілля, гроші. Люди знають і балакають про інші випадки з іншими інстанціями, подивіться Інтернет!

З виступу учасника засідання дискусійного клубу: *Та наші хлопці б'ють. Це не лише заспокоює, а і лікує таку хворобу як агресія. Хто поділяє думку росіян після їх жорстоких безоглядних дій і руйнацій, брехливих заяв і лицемірних пояснень мав би сам собі одягнути шнурок на шию, але маємо те, що маємо. Дай Бог зробити ще крок до прозоріння, а не до сто одинадцяті світової, і будемо надіятись, що до миру.*

Українці від біди можливо десь колись і зловживають, але щоб в таких інстанціях, але щоб в таких розмірах! Справді, повідомлення про те, що риба гниє з голови у світі інформації не нова. Сьогодні питання стоїть в іншому, дохлу рибу потрібно утилізувати, хвору оздоровити гіркими лікарствами, не дивлячись на протести.

В сучасному світі інформація є не лише хлібом і не лише для розуму, тому вона повинна бути правдивою, чистою без шкідливих добавок, консервантів і т.п.

Наукова новизна результатів дослідження. На наявних прикладах використання Інтернет ресурсів виявлено соціо-гуманітарні, економічні та законодавчі спотворення інформаційного простору в Україні, причини послаблення відповідальності за факти не добропорядності та неефективні результати управління, інформаційно-телекомунікаційною системою. Запропоновано шляхи і методи їх попередження управлінськими засобами та принципи, які спроектувавши на будь яку галузь національної економіки чи у регіональному плані дозволять, посилити відповідальність за отриману інформацію, за її правдивість та ефективність. Вироблено рекомендації підтримки поряд з концептом відповідальності, організаційно-правових механізмів збалансування волі управлінців з громадською думкою на всіх ієрархічних рівнях. Прикладна значимість творчої ідеї полягає у широких можливостях використання запропонованих розробок і пропозицій у цій сфері в практичну управлінську діяльність інформаційної та телекомунікаційної системи. Принесенні корективів статуту підприємства, галузі чи іншого господарського та державного формування, кодексу моральності – кодексу правил поведінки держслужбовця, менеджера, пересічного працівника, підприємця, власника, дозволить сформуванню сприятливого, творчого клімату на місцях і досягти позитивних змін в інформаційно-телекомунікаційній системі.

Висновки. Таким чином новітні інформаційно-телекомунікаційні технології відкрили нові можливості для реалізації не лише новітніх проектів та ідей, а і божевільних амбіцій, та відбувається це відповідно божевільними жертвами, в чому неоднозначна роль належить власне їм. Якщо не ввести у цій сфері системи та певного порядку, результати продовжуватимуть негативно розвиватись дивуючи світ.

Що в таких обставинах може змінити ситуацію? Перш за все потрібно:

– удосконалити інформаційно-телекомунікаційні технології з тим, щоб до органів управління в цій сфері могли пройти високопрофесійні, національно свідомі представники. Лише вони зможуть ефективно співдіяти з керівництвом держави, політиками, громадськістю та внести позитивні зміни у їх функціонування;

– необхідно запропонувати організаційний механізм об'єднання та скерувати зусилля, політиків і громадськості, для розробки ідеологічної концепції розвитку держави, що може суттєво впливати на оздоровлення системи.

Цю проблему вже тривалий період піднімають на своїх засіданнях громадські академічні формування. Реалізація у практику життя українського суспільства девізу засідання дискусійного клубу, наприклад, Академії соціального управління: «Телекомунікаційні системи, об'єктивна інформація можуть забезпечити ефективність пошуку, правду і результативність трансформаційної держави, реформаційної економіки!» може дати не лише економічні, а і соціальні ефекти, попередити прорахунки у розвитку суспільства і держави, наблизити нашу Перемогу та дозволить внести позитивні зміни у суспільне життя та підвищити ефективність управління у повоєнний період.

Заклик учасника засідання дискусійного клубу: *відповідно до часу і обставин говоримо правду, за для оздоровлення всієї інформаційно-телекомунікаційної системи. Вимагаймо реформування і оздоровлення не лише вітчизняних, а і міжнародних інституцій. Доцільно запровадити показники оцінки якості та ефективності їх діяльності і припинити диктат маючих, «великих», агресивних і божевільних.*

Справді, запропоновані сьогодні інтегральні показники можуть використовувати технологію "світлофорів", виражену тими або іншими образотворчими засобами, при якій традиційний автодорожній колірний ряд "червоний - жовтий - зелений" і в певній мірі забезпечити виконання поставлених завдань, що відповідає стану підприємства, установи, організації в тому або іншому розрізі. Природно, по обраній класифікації характеристик будується ієрархія показників, відповідно до управлінських пріоритетів конкретного відповідального за ту чи іншу ділянку роботи.

Кожна інформаційна система призначена не тільки для оперативного управління. Найбільш розвинені системи, орієнтовані на концепцію контролінгу, можуть містити в собі блоки планування різного рівня: оперативного і локального, стратегічного і тактичного. Концепція кожної інформаційної системи поступово трансформується відповідно до умов, вимог та обставин. Одним словом, на зміну тієї чи іншої інформаційної системи керівника того чи іншого рівня приходять системи нового класу, орієнтовані на різні сегменти ринку, подій чи явищ.

Список використаних джерел

1. Андрушків Б. М., Кирич Н. Б., Погайдак О. Б., Ратинський В. В. Аналітика соціолого-інформаційного розрізу економічних та воєнно-оборонних проблеми в Україні на сучасному етапі (Уніфікований публіцистичний матеріал сформовано на базі дискусійних заходів в об'єднаних територіальних громадах). *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 114-120. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).114-120](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).114-120).

2. Андрушків Б., Романська І. Маргіналізація і глобальні небезпеки економіки. *Матеріали 15-ої наукової конференції Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя* (14-15 грудня 2011 р.). Тернопіль: ТНТУ, 2011. 247 с.

3. Андрушків Б. М. Кафедра: особливості еволюції вузівської науки в умовах суспільної революції. Тернопіль: Тернограф, 2017. 276 с.

4. Андрушків Б. М., Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: методологічні положення та прикладні механізми: підручник для студентів та викладачів економічних спеціальностей вузів. 2-е вид., перероб. та доп. Тернопіль: Лілея, 1997. 292 с.

5. Герасименко Р. Факт-чекінг для журналіста: соцмережі та „вкиди” як перевірка на професійність. *Європейська журналістська обсерваторія*. URL: <http://ua.ejo-online.eu/2065/етика-та-якість/факт-чекінг-для-журналіста->

6. Горбань Н. Інформаційна війна триває. Топ-5 фейків про Львів. Твоє місто. URL: http://tvoemisto.tv/news/informatsiyna_viyuna_tryvaie_top5_feykiv_pro_lviv.

7. Данилишин Б. М., Микитенко В. В. Феноменологічні альтернативи економічного зростання України: у 2-х т. Т.1. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2008. 336 с.

8. Данилишин Б. М., Микитенко В. В. Макросистемна еволюція української економіки: у 2-х т. Т. 2. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2008. 210 с.

9. Довгий С. О., Савченко О. Я., Воробієнко П. П. та ін. Сучасні телекомунікації: мережі, технології, економіка, управління, регулювання. Київ: Український Видавничий Центр, 2002. 520 с.

10. Кирич Н. Б., Андрушків Б. М., Погайдак О. Б. Гібридна війна як метод реалізації агресивних планів. *Галицький економічний вісник*. 2014. №4 (47). С. 57-69.

11. Карпенко М. Ю., Уфимцева В. Б. Конспект лекцій з курсу «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією. Частина 1» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальностей 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» та 6 курсу заочної форми навчання спеціальності 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)»). Харків: ХНАМГ, 2012. 96 с.

12. Мишишин О. Я. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Ефективність інформаційних систем» з освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» для спеціальності «Інформаційні технології в бізнесі». Львів, 2017. 98 с.

13. Рекур І. І., Ткач А. А., Радева М. М. Основні категорії стану економічної безпеки. *Інституціональні перетворення в суспільстві: світовий досвід і українська реальність*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Мелітополь, 13–14 вересня 2013 р.). Мелітополь: МІДМУ «КПУ», 2013. С. 33-34.

14. Франчук В. І. Теоретико-методологічні засади економічної безпеки акціонерних товариств: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 400 с.

15. Шерстюк Р. П. Наукова школа Богдана Андрушківа: феномен віхи досягнення, філософія. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2023. 310 с.

References

1. Andrushkiv, B. M., Kyrych, N. B., Pogaidak, O. B., Ratynskiy, V. V. (2022). [Analysis of the Sociological and Informational Section of Economic and Military and Defense Problems in Ukraine at the Current Stage (Unified Journalistic Material Was Formed on the Basis of Discussion Events in United Territorial Communities)].

Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy, 1 (42), pp. 114-120. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).114-120](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).114-120) [in Ukrainian].

1. Andrushkiv, B., Romanska, I. (2011). Marhinalizatsiia i hlobalni nebezpeky ekonomiky [Marginalization and global dangers of the economy.]. *Proceedings of the 15th Scientific Conference of Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyu*. Ternopil, TNTU [in Ukrainian].

3. Andrushkiv, B. M. (2017). Kafedra: osoblyvosti evoliutsii vuzivskoi nauky v umovakh suspilnoi revoliutsii [Department: peculiarities of the evolution of university science in the conditions of social revolution]. Ternopil, Ternohraf. 276 p. [in Ukrainian].

4. Andrushkiv, B. M., Kuzmin, O. Ye. (1997). Osnovy menedzhmentu: metodolohichni polozhennia ta prykladni mekhanizmy [Fundamentals of management: methodological provisions and applied mechanisms]. 2nd ed., revision and additional. Ternopil, Lileya. 292 p. [in Ukrainian].

5. Herasymenko, R. Fakt-chekinh dlia zhurnalista: sotsmerezhi ta "vkydy" yak perevirka na profesiinist [Fact-checking for a journalist: social networks and "throwbacks" as a check for professionalism.]. *European journalistic observatory*. Retrieved from <http://ua.ejo-online.eu/2065/етика-та-якість/факт-чекінг-для-журналіста-соцмережі?print=print/> [in Ukrainian].

6. Horban, N. Informatsiina viina tryvaie. Top-5 feikiv pro Lviv [The information war continues. Top 5 fakes about Lviv]. *Tvoe misto*. Retrieved from http://tvoemisto.tv/news/informatsiyna_viyna_tryvaie_top5_feykiv_pro_lviv [in Ukrainian].

7. Danylyshyn, B. M. (2008). Fenomenolohichni alternatyvy ekonomichnoho zrostannia Ukrainy [Phenomenological alternatives to the economic growth of Ukraine]. In 2 vols. Kyiv, Nichlava CJSC. Vol. 1. 336 p. [in Ukrainian].

8. Danylyshyn, B. M., Mykytenko, V. V. (2008). Makrosystemna evoliutsiia ukraïnskoi ekonomiky [Macrosystemic evolution of the Ukrainian economy]. In 2 vols. Kyiv, Nichlava CJSC. Vol. 2. 210 p. [in Ukrainian].

9. Dovhyi, S. O., Savchenko, O. Ya., Vorobiienko, P. P. et al. (2002). Suchasni telekomunikatsii: merezhi, tekhnolohii, ekonomika, upravlinnia, rehuliuвання [Modern telecommunications: networks, technologies, economy, management, regulation]. Kyiv, Ukrainian Publishing Center. 520 p. [in Ukrainian].

10. Kyrych, N. B., Andrushkiv, B. M., Pohaidak, O. B. (2014). Hibrydna viina yak metod realizatsii ahresyvykh planiv [Hybrid war as a method of implementing aggressive plans]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, 4 (47), pp. 57-69 [in Ukrainian].

11. Karpenko, M. Yu., Ufymtseva, V. B. (2012). Konspekt leksii z kursu «Informatsiini systemy i tekhnolohii v upravlinni orhanizatsiieiu. Chastyna 1» (dlia studentiv 5 kursu dennoi formy navchannia spetsialnosti 7.03060101, 8.03060101 «Menedzhment orhanizatsii i administruvannia (za vydamy ekonomichnoi diialnosti)» ta 6 kursu zaочноi formy navchannia spetsialnosti 7.03060101 «Menedzhment orhanizatsii i administruvannia (za vydamy ekonomichnoi diialnosti)») [Synopsis of lectures from the course "Information systems and technologies in organization management. Part 1"]. Kharkiv, KhNAMG. 96 p. [in Ukrainian].

12. Myshchyslyn, O. Ya. (2017). Opornyi konspekt leksii z dystsypliny "Efektyvnist informatsiinykh system" z osvithno-kvalifikatsiinoho rivnia "Mahistr" dlia spetsialnosti "Informatsiini tekhnolohii v biznesi" [Reference summary of lectures on the discipline "Effectiveness of information systems" from the educational and qualification level "Master" for the specialty "Information technologies in business"]. Lviv. 98 p. [in Ukrainian].

13. Rekun, I. I. (2013). Osnovni katehorii stanu ekonomichnoi bezpeky [The main categories of the state of economic security]. *Instytutsionalni peretvorennia v suspilstvi: svitovyi dosvid i ukraïnska realnist [Institutional transformations in society: world experience and Ukrainian reality]*: Proceedings of the VIII International Scientific and Practical Conference (Melitopol, September 13–14, 2013). (pp. 33-34). Melitopol, "KPU" MIDMU [in Ukrainian].

14. Franchuk, V. I. (2015). Teoretyko-metodolohichni zasady ekonomichnoi bezpeky aktsionermykh tovarystv [Theoretical and methodological principles of economic security of joint-stock companies]. Lviv, Lviv State University of Internal Affairs [in Ukrainian].

15. Sherstiuk, R. P. (2023). Naukova shkola Bohdana Andrushkiva: fenomen vikhy dosiahnennia, filosofii [Science school of Bohdan Andrushkiv: the phenomenon of achievement milestones, philosophy]. Ternopil, V. A. Palanytsia FOP. 310 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 19.10.2023

Формат цитування:

Андрушків Б. М., Кирич Н. Б., Погайдак О. Б., Шерстюк Р. П., Бойко О. Б., Боярчук Н. А., Гагалюк О. І. Досконалість телекомунікаційної системи, відповідальність персоналу можуть забезпечити об'єктивність інформації та її правдивість (соціо-гуманітарні проєкції на війну в Україні та напрями удосконалення управління телекомунікаційними системами в Україні). *Вісник економічної науки України*. 2023. № 2 (45). С. 210-215. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2023.2\(45\).210-215](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2023.2(45).210-215)

Andrushkiv, B. M., Kyrych, N. B., Pohaidak, O. B., Sherstiuk, R. P., Boiko, O. B., Boyarchuk, N. A., Hahaliuk, O. I. (2023). The Perfection of the Telecommunication System, the Responsibility of the Staff Can Ensure the Objectivity of Information and its Truth (Social and Humanitarian Projections for the War in Ukraine and Directions For Improving the Management of Telecommunication Systems in Ukraine). *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (45), pp. 210-215. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2023.2\(45\).210-215](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2023.2(45).210-215)